

Kurzus kódja(i): FLMD-342.02

Kurzus címe: Játékfilm forgatókönyvírás - A klasszikus történetmesélés alapjai I.

Tanár neve: Hegedüs Bálint, Krigler Gábor, Lovas Balázs

Kurzus időpontja, helye: Hétfő 10-13h; stúdió

Vetítések időpontja, helye:

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: **Ott van a fejedben a magyar mozit megváltó filmötlet, de nem tudod, hogyan öntsöd formába? Ha ez a helyzet, jelentkezz a szeptemberben induló forgatókönyvírói kurzusra, és tanuld meg a játékfilm és televíziós sorozatírás alapjait, miközben mi segítünk kifejleszteni az ütőképes forgatókönyvet az ötletedből.**

Cáfolhatatlan tény: a forgatókönyvírás nem impressziókra épülő művészet, hanem egy komoly szakma, tanulható szabályokkal és működőképes módszerekkel, melyek segítenek kreativitásodat úgy kibontani, hogy a nézők számára is élvezetes, a piacon is eladható filmélmény legyen a végeredmény.

A hétfő délelőttönként rendezett kurzus folyamán nemcsak a játékfilm és televíziós forgatókönyvírás nemzetközileg elismert alapjait sajátíthatod el az előadásokon, de a workshopok során az oktatókkal és hallgatókkal végzett közös kreatív munka keretében fejlesztheted ki filmötleted a szinopszison, karakterleírásokon és treatmenten át a kész forgatókönyvig. Mindezeket házi feladat formájában kell megírnod alkalomról alkalomra, tehát csak az jelentkezzen, akiben van szorgalom, ugyanis mi mindenkit gyakorlati munkára sarkallunk, és mindenki agyát megmozgatjuk!

Az oktatók:

Hegedüs Bálint: a 2009-es Magyar Filmszemle legjobb forgatókönyvírója, a *Mázli* és *Zsiguli* c. filmek írója, a 2002-es Hartley-Merrill Forgatókönyvíró verseny nemzetközi díjazottja, a *Barátok közt* és az HBO *Született lúzer* c. sorozatának írója

Krigler Gábor: story editor - *Barátok közt* 1999-2003, az HBO *Született lúzer* c. sorozatának írója, a *(folyt. köv.) - Hogyan írjunk tévésorozatot* c. könyv szerzője, a CEU oktatója

Lovas Balázs: a *Tesó*, *Kész cirkusz*, *Konyec* és *Utolér* c. filmek forgatókönyvírója, a 2003-as Magyar Filmszemle legjobb fiatal forgatókönyvírója, az HBO *Született lúzer* c. sorozatának írója, a magyar.film.hu szerkesztője

Időtartam:

2 szemeszter, 2x10 hét

2 X 2 óra hétfő 10:00-13:00

résztevő limit: 15 hallgató

a két féléves képzés egymásra épül, így az első félévben fölvetett hallgatók folytathatják a második féléves képzést

jelentkezés feltételei:

- nagyjátékfilm-ötlet, min. fél, max. 2 oldal terjedelemben
- motivációs levél

TEMATIKA – I. félév

1. nap

1. előadás:

Bevezetés (A forgatókönyvírás története, A forgatókönyvírás szakmaisága, Irányított kreativitás, A hollywoodi és az európai gyakorlat, a magyar sajátosságok)

2. előadás:

Az ötlet (Logline; A nézők alapelvárásai /új információ, kötődés, konfliktusrendezés, teljesség igénye/, Történetpotenciál, Vizuális aspektus, High concept, Premissza és mondanivaló, Szellemi ingatlan)

2. nap

workshop:

hozott filmötletek közös elemzése és revíziója

házi feladat:

ötletek átdolgozása

3. nap

1. előadás:

Struktúra I. (Felvonás: klasszikus 3-as struktúra /bevezetés, bonyodalmak, megoldás/, Indító esemény, Fordulópontok, Akció-reakció, fokozás)

2. előadás:

Struktúra II. (Cselekményszálak, fő- és mellékszálak, Krízis, tetőpont, megoldás, A formabontó strukturálás és veszélyei)

4. nap

workshop:

a fejlesztett sztorik közös szerkezeti elemzése

házi feladat:

szinopszis átírása

5. nap

1. előadás:

Karakter I. (Karaktertípusok /protagonist, antagonist, támogató mellékkarakterek/, A célorientált karakter /cél, szükség, változás/, Jellemfejlődési ív, Sokdimenziós karakter)

2. előadás:

Karakter II. (Empátia, Háttértörténet, Karakterleírások, karakterprotokollok, A karakteralapú és eseményalapú történetmesélés különbségei, A szereposztás megtervezése)

6. nap

workshop:

a fejlesztett szinopszisok közös elemzése

házi feladat:

karakterrajzok megírása

---

7. nap

1. előadás:

Történetépítés I. (Történet és cselekmény, Történet típusok /klasszikus, minimalista, formabontó/, A konfliktus természete és szintjei /belső, személyes, külső/; Változás és állapot)

2. előadás:

Történetépítés II. (Okozatiság, logika, következetesség; Narratív feszültség és a történeti lyukak; Valóság és drámai valóság, Expozíció; Set up – Pay off; Szekvenciák – polaritás, ritmus, tempó)

8. nap

workshop:

a fejlesztett sztorik karaktereinek közös elemzése

házi feladat:

treatment írása

9. nap

1. előadás:

Premissza (A premissza/theme/központi kérdés és az üzenet különbsége; Controlling idea-counter idea dialektikájának kimutatása filmpéldákon és a fejlesztett sztorikban)

2. előadás:

Treatment és szinopszis (európai és amerikai treatment formátumok, hogyan építsünk fel egy hatásos szinopszist és treatmentet?)

10. nap

workshop:

treatment megbeszélése

házi feladat:

főlkészülés félévi vizsgára:

- treatment átírása

- kiválasztott nagyjátékfilm forgatókönyvének elemzése

Kurzus teljesítésének követelményei:

- megadott listából választott nagyjátékfilm forgatókönyvének elemzése
- műhelymunka során fejlesztett forgatókönyv (treatment) megvédése
- megengedett hiányzás: max. 3
- amennyiben a hallgató 3 alkalommal nem végzi el a házi feladatát, úgy a kurzust nem teljesítettnek vesszük

---

Vetített filmek: Filmlista:

A következő filmeket nézd meg figyelmesen dramaturgiai szempontból, ugyanis a szemléltető példákat ezekből a mozikból fogjuk kiemelni:

Aranyoskám (Tootsie) – 1982, **rendezte:** Sidney Pollack. **írta:** Larry Gelbert, Barry Levinson, Elaine May, Don McGuire, Murray Schisgal. **fsz.:** Dustin Hoffman, Jessica Lange, Teri Garr, Charles Durning, Bill Murray

---

Fargo – 1996, **rendezte és írta:** Joel és Ethan Coen. **fsz.:** Frances McDormand, William H. Macy, Steve Buscemi, Peter Stormare

Kínai negyed (Chinatown) – 1974, **rendezte:** Roman Polanski. **írta:** Robert Towne, Roman Polanski. **fsz.:** Jack Nicholson, Faye Dunaway, John Huston

Nyolcadik utas: a halál (Alien) – 1979, **rendezte:** Ridley Scott. **írta:** Dan O'Bannon és Ronald Shusett sztorijából Dan O'Bannon. **fsz.:** Tom Skerritt, Sigourney Weaver, Ian Holm, John Hurt, Harry Dean Stanton

Sekély sírhant (Shallow Grave) – 1995, **rendezte:** Danny Boyle. **írta:** John Hodge. **fsz.:** Ewan McGregor, Kerry Fox, Christopher Eccleston

Szemtől szemben (Heat) – 1995, **rendezte:** Michael Mann. **írta:** Michael Mann. **fsz.:** Al Pacino, Robert De Niro, Val Kilmer, Jon Voight, Tom Sizemore

Taxisofőr (Taxi Driver) – 1976, **rendezte:** Martin Scorsese. **írta:** Paul Schrader. **fsz.:** Robert De Niro, Cybill Shepherd, Peter Boyle, Jodie Foster, Harvey Keitel

Ajánlott:

Ezekre a filmekre is fogunk időnként hivatkozni. Érdeemes őket is megnézni.

Adaptáció (Adaptation) – 2002, **rendezte:** Spike Jonze. **írta:** Susan Orlean könyve nyomán Charlie Kaufman. **fsz.:** Nicholas Cage, Meryl Streep, Chris Cooper

Annie Hall – 1977, **írta és rendezte:** Woody Allen. **fsz.:** Woody Allen, Diane Keaton, Tony Roberts

Apádra ütök (Meet the Parents) – 2000, **rendezte:** Jay Roach. **írta:** Greg Glienna és Mary Ruth Clarke sztorijából James Herzfeld és John Hamburg. **fsz.:** Robert De Niro, Ben Stiller, Teri Polo, Owen Wilson

Fülledtség (Bound) – 1996, **írta és rendezte:** Andy és Larry Wachowski. **fsz.:** Jennifer Tilly, Gine Gershon, Joe Pantoliano

A gyűlölet (La haine) – 1995, **írta és rendezte:** Mathieu Kassovitz. **fsz.:** Vincent Cassel, Said Taghmaoui, Hubert Koundé

Szerelmes Shakespeare (Shakespeare in Love) – 1998, **rendezte:** John Madden. **írta:** Marc Norman és Tom Stoppard. **fsz.:** Joseph Fiennes, Gwyneth Paltrow, Geoffrey Rush, Tom Wilkinson

Tükör által homályosan (Through a Glass Darkly) – 1961, **rendezte és írta:** Ingmar Bergman. **fsz.:** Harriet Andersson, Gunnar Björnstrand, Max von Sydow

Közösen elemzett filmek:

A két félév folyamán a következő filmeket fogjuk megtekintéssel egybekötvé közösen elemezni (a lista változhat):

Ádám almái (Adams abler / Adam's Apples) - 2005, **rendezte:** Anders Thomas Jensen. **írta:** Anders Thomas Jensen. **fsz.:** Ulrich Thomsen, Mads Mikkelsen, Paprika Steen, Nicolas Bro, Ali Kazim

---

Az Ember gyermeke (Children of Men) – 2006, **rendezte:** Alfonso Cuarón. **írta:** Alfonso Cuarón, Timothy J. Sexton, David Arata, Mark Fergus, Hawk Ostbyl. **fsz.:** Clive Owen, Julianne Moore, Michael Cain

Let the Right One In – 2008, **rendezte:** Tomas Alfredson. **írta:** John Ajvide Lindqvist. **fsz.:** Kåre Hedebrant, Lina Leandersson, Per Ragnar

Maria Full of Grace – 2004, **rendezte és írta:** Joshua Marston. **fsz.:** Catalina, Sandino Moreno, Virginia Ariza, Yenny Paola Vega

Right at Your Door – 2006, **rendezte és írta:** Chris Gorak. **fsz.:** Mary McCormack, Rory Cochrane, Tony Perez

Táncos a sötétben (Dancer in the Dark) – 2000, **írta és rendezte:** Lars von Trier. **fsz.:** Björk, Catherine Deneuve, David Morse, Peter Stormare

sorozat:

Community – 2009, **created by:** Dan Harmon

Jóbarátok – 1994, **created by:** David Crane, Marta Kauffman

Modern Family – 2009, **created by:** Steven Levitan, Christopher Lloyd

---

Kötelező / ajánlott irodalom:

IRODALOM:

Cooper, Dana (1997) Writing Great Screenplays for Film and TV. Macmillan
Egri Lajos (1946) The Art of Dramatic Writing. Simon & Schuster
Field, Syd (1979) Screenplay: The Foundations of Screenwriting. Delta
Goldman, William (2002) Mit is hazudtam? Európa
Krigler Gábor: (foly.t köv.) – Hogyan írjunk tévésorozatot. Akadémiai Kiadó (2004)
Mamet, David (1992) On Directing Film. Penguin
McKee, Robert (1997) Story – Substance, Structure, Style and the Principles of Screenwriting. Methuen
Seger, Linda (1990) Creating Unforgettable Characters. Henry Holt & Company
Thompson, Kristin (1999) Storytelling in the New Hollywood: Understanding Classical Narrative Technique. Harcard University Press
Trottier, David (1998) Screenwriter's Bible. Silman-James Press

ONLINE FORRÁSOK:

ingyenes, online könyvek angolul, érdemes ezekkel kezdened, mert összefoglalják egyben az elméletet:

<http://members.aol.com/anniraff/>

http://www.joeteevee.com/Screenwriting_Workbook.pdf

hasznos kérdések a sztoridhoz:

<http://www.scriptsales.com/DDFundCheck.html> - a Scriptsales egyébiránt a hollywoodi forgatókönyvpiac szakmai lapja, benne a legfrissebb eladásokkal a karakterépítéshez nagy segítség:

<http://www.writersvillage.com/character/index.htm>

<http://www.scriptsales.com/DDFundCharacter.html>

itt hasznos cikket találsz szakmai fogásokról:

<http://www.wordplayer.com/> - Terry Rossio és Ted Elliott szakmai tanácsai

<http://www.wga.org/craft/> - a Writers' Guild of America honlapjáról

<http://members.aol.com/screenwryt/tools.htm>

itt hasznos linkeket, amikben mélyebbre áshatod magad:

<http://www.dvshop.ca/dvcafe/writing/beginners.html>

[http:// www.forgatokonyv.lap.hu](http://www.forgatokonyv.lap.hu)
<http://www.scriptcrawler.net/links.shtml#resources>
a legrangosabb szakmai lap online változata:
<http://www.scriptmag.com/index.php>
a legnagyobb adatbázis letölthető forgatókönyvekkel:
<http://www.script-o-rama.com/>
